***C O P I E***
*Judecătoria Cahul sediul Taraclia*
*Judecătorul Andrei Scripcenco* *Dosarul nr. 2-23168573-05-2r-04012024*

# D E C I Z I E
*În numele Legii*

*04 martie 2024* *mun. Cahul*

***Colegiul judiciar al Curţii de Apel Cahul***
Avînd în componenţa sa:
Preşedintele colegiului, judecător: ***Galina Vavrin***
Judecătorii: ***Natalia Bondarenco şi Ion Dănăilă***

a examinat, în lipsa părților, recursul declarat de către *reclamanta Berova Tatiana* și *avocatul Nicolae Daniliuc* împotriva *încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 11 decembrie 2023,* prin care s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de ***Berova Tatiana*** prin intermediul *avocatului Daniliuc Nicolae* către ***Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia*** *cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică*.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar, Colegiul judiciar,

***C O N S T A T Ă :***

***În fapt:***

**1.** La data de 27 noiembrie 2023 *Berova Tatiana* prin intermediul avocatului Daniliuc Nicolae a depus cerere de chemare în judecată către *Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia* (f.d.5-16), potrivit căruia se solicită:

*Admiterea acțiunii;*

*Încasarea în mod solidar de la Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia în beneficiul său Tatiana Berova (Limnari) suma de 15 164 160 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 600 000 eu cu titlu de prejudiciu material cauzat.*

**2.** Prin încheierea Judecătoriei Cahul *sediul Taraclia* din 28 noiembrie 2023 (f.d.19-20):

*Nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depuse de Berova Tatiana, prin intermediul avocatului Daniliuc Nicolae către Preşedintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia cu privire la repararea prejudiciului material şi moral, cauzat prin infracţiune, compensarea*

*cheltuielilor pentru asistenţa juridică, şi s-a acordat reclamantului termenul rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor indicate – pînă la 11 decembrie 2023.*

*S-a explicat reclamantei Berova Tatiana, prin intermediul avocatului Daniliuc Nicolae, că, în caz dacă nu se vor lichida neajunsurile menţionate, cererea nu va fi considerată depusă şi împreună cu actele anexate va fi restituită.*

În argumentarea încheierii, instanța de judecată a făcut trimitere la prevederile art. 171 alin. (1) și art. 166 alin. (2) lit. $b^1$) și $c^1$) Cod de procedură civilă, indicând că, în cererea de chemare în judecată, lipsește informația cu privire la numărul de telefon şi alte date de contact ale reclamantei și pârâților.

Judecătorul a invocat art. 167 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă și a constatat că înscrisurile anexate la cererea de chemare în judecată, și anume, contract de vânzare - cumpărare din 31 martie 2009, sunt completate într-o altă limbă, decât limba de stat.

Instanța a indicat că, un șir de copii ale documentelor prezentate, sunt autentificate numai prin semnătura persoanei, identitatea căreia este imposibil de a constata. Instanța a reținut că, copia autentificată a documentului trebuia să conțină înscrisurile despre corespunderea originalului, semnătura personală a persoanei, care a autentificat copia, inițialele și prenumele persoanei care a autentificat copia, data autentificării documentului, atunci cum un șir de probe, și anume: copia plângerii din 06.10.2022, copia titluri de autentificare a dreptului deţinătorului de teren pe cinci file, contract de vânzare - cumpărare din 31 martie 2009, copia plângerii din 09.03.2023, copia scrisorii din 21.03.2023 nr.374, copia plângerii din 18.05.2023, copia scrisorii din 07.06.2023 nr.5.7/23-1237, copia plângerii din 04.09.2023, copia scrisorii din 18.09.2023 nr.11-397/202593, sunt autentificate numai prin semnătura persoanei, identitatea căreia este imposibil de a constata. Mai mult ca atît, probele scrise, textul cărora este prezentat pe cîteva pagini, la fel ambele părți unei file nu sunt autentificate după finisarea textului.

Astfel, instanța a concluzionat că probele scrise la cererea de chemare în judecată nu au fost autentificate, în conformitate cu cerințele legislației numite mai sus.

Instanța reținut că, înscrisurile anexate la cerere au o importanță la soluționarea cauzei pentru instanța de judecată pentru a lua o hotărâre corectă și uniformă în acest sens, iar reclamantul urmează să înlăture neajunsurile depistate, și anume, prezentarea înscrisurilor anexate traduse în limba de stat, or prin aceasta nu se încalcă dreptul reclamantei privind accesul la justiție (cauza Ivanova v. Finlanda).

***Poziția instanței de fond:***

**3.** Prin Încheierea Judecătoriei Cahul *sediul Taraclia* din 11 decembrie 2023 (f.d.23):

*S-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată Berova Tatiana, prin intermediul avocatului Daniliuc Nicolae, către Preşedintele Republicii Moldova,*

*Procuratura Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia cu privire la repararea prejudiciului material şi moral, cauzat prin infracţiune, compensarea cheltuielilor pentru asistenţa juridică, din motiv că reclamantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de judecată din încheierea emisă la 28 noiembrie 2023 în conformitate cu art. 171 CPC.*

*S-a explicat reclamantei că, restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant, cu aceeaşi acţiune, împotriva aceluiaşi pârât, cu acelaşi obiect şi aceleaşi temeiuri, dacă reclamantul a lichidat încălcările.*

În argumentarea încheierii, instanța a indicat că în termenul prezentat de instanță pînă la 11 decembrie 2023 încălcările indicate în încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 28 noiembrie 2023 nu au fost înlăturate, ce în conformitate cu art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă, a servit drept temei pentru restituirea cererii cu toate documente anexate la ea.

***Solicitarea și argumentele recursului:***

**4.** La data de 18 decembrie 2023, *reclamanta Berova Tatiana* și avocatul Nicolae Daniliuc au declarat recurs împotriva încheierii nominalizate (f.d.39-40) potrivit căruia s-a solicitat:

*Admiterea recursului.*

*Casarea integrală a încheierii Judecătoriei Cahul (sediul Taraclia ) din 11 decembrie 2023 ca nefondată și aberantă cu restituirea pricinii la o instanță de fond la judecare în fond.*

În *motivarea recursului* s-a invocat că, prin încheierea judecătoriei Cahul (sediul Taraclia) din 11 decembrie 2023 s-a dispus de a restitui cererea de chemare în judecată din 23 septembrie 2023 la acțiunea sa, Tatiana Berova împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Procuraturii raionului Taraclia cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin infracțiune, compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică.

Consideră încheierea dată nefondată și aberantă din următoarele motive. Susține că, instanța de fond a dispus restituirea cererii de chemare în judecată în temeiul art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă: art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă prevede cazurile în care nu se dă curs cererii, *Dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerinţele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării iniţiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.*

Recurentul a indicat că la data de 08 decembrie 2023 a îndeplinit în totalitate cerințele instanței de fond, invocate în încheierea instanței de fond din 28 noiembrie 2023, s-a conformat în totul încheierii instanței de fond din 28

noiembrie 2023, iar judecătorul în cauză, intenționat a refuzat să examineze cererea de chemare în judecată din 23 septembrie 2023 din interese personale și meschine.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu stipulările articolul 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, articolul 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, articolelor 1, 6, 13, 41 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, articolului 1 al Primului Protocol adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, articolelor 1, 4, 7, 8, 20 din Constituția Republicii Moldova, articolelor 19, 2006, Cod civil al Republicii Moldova, 423 - 428 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova a pledat pentru admiterea acțiunii.

***Termenul de depunere a recursului:***

**5.** Conform art.425 Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.*

Din actele cauzei se constată că, încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 11 decembrie 2023, a fost expediată în adresa reclamantei Tatiana Berova și avocatului Nicolae Daniliuc la data de 11 decembrie 2023, fapt confirmat prin scrisoare de expediere a actului judecătoresc (f.d.24).

La data de 18 decembrie 2023, Tatiana Berova și avocatul Nicolae Daniliuc au declarat recurs împotriva încheierii sus nominalizate.

În conformitate cu art.100 alin.(1) Cod de procedură civilă, *cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanţilor la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară.*

Colegiul judiciar constată că, potrivit materialelor cauzei lipsește dovada de comunicare Tatiana Berova și avocatului Nicolae Daniliuc a încheierii primei instanțe, în condițiile prevederilor art.100 alin.(1) Cod de procedură civilă, din care considerente, Colegiul judiciar consideră că Tatiana Berova și avocatul Nicolae Daniliuc s-au încadrat în termenul prevăzut de lege, pentru declararea recursului împotriva încheierii instanței de fond.

***Aprecierea instanței de recurs:***

**6.** Conform art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, *recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.*

În conformitate cu art.423 alin.(1) Cod de procedură civilă, *încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului.*

Pornind din prevederile legii citate recursul s-a examinat fără participarea părților, însă cu înștiințarea acestora despre data judecării cauzei în ordine de recurs şi prezentarea referinței.

**7.** Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma cererii de recurs și a materialelor din dosar, Colegiul judiciar consideră recursul drept întemeiat, care urmează a fi admis, cu casarea încheieri primei instanțe, din următoarele motive.

Conform art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, *instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept, să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.*

Colegiul judiciar constată că, la data de 27 noiembrie 2023, *Berova Tatiana* prin intermediul *avocatului Nicolae Daniliuc* a înaintat cerere de chemare în judecată către *Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia* (f.d.5-16), potrivit căruia s-a solicitat încasarea în mod solidar de la Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia în beneficiul său Tatiana Berova (Lîmnari) suma de 15 164 160 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 600 000 eu cu titlu de prejudiciu material cauzat.

Procesul civil este un proces al intereselor private, fiind guvernat de principiul disponibilității, reclamantul în calitate de titular al acțiunii civile, având alegerea mijloacelor procesuale pe care le consideră adecvate ocrotirii drepturilor și libertăților sale legitime încălcate.

Pentru intentarea unui proces judiciar, nu este suficient ca persoana să dețină un drept la acțiune, dar se impune ca acest drept să fie realizat în modul stabilit de lege.

Prim realizarea corespunzătoare a dreptului la acțiunea, se subînțelege respectarea de către reclamant a ordinii procesuale prevăzute de normele legale pentru sesizarea instanței de judecată cu cerere de chemare în judecată.

Astfel, la etapa soluționării chestiunii privitor la acceptarea pe rol a cererii de chemare în judecată, judecătorului îi revine sarcina de a stabili dacă au fost respectate condițiile de fond și de formă cerute de normele procesual-civile pentru exercitarea dreptului la acțiune

Prin *încheierea Judecătoriei Cahul sediul Taraclia din 28 noiembrie 2023* (f.d.19): nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de Berova Tatiana,

prin intermediul avocatului Daniliuc Nicolae către Preşedintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia cu privire la repararea prejudiciului material şi moral, cauzat prin infracţiune, compensarea cheltuielilor pentru asistenţa juridică, și s-a acordat reclamantului termenul rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor indicate – pînă la 11 decembrie 2023. S-a explicat reclamantei Berova Tatiana, prin intermediul avocatului Daniliuc Nicolae, că, în caz dacă nu se vor lichida neajunsurile menționate, cererea nu va fi considerată depusă şi împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin *încheierea Judecătoriei Cahul sediul Taraclia din 11 decembrie 2023* (f.d.23) s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată Berova Tatiana, prin intermediul avocatului Daniliuc Nicolae, către Preşedintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia cu privire la repararea prejudiciului material şi moral, cauzat prin infracţiune, compensarea cheltuielilor pentru asistenţa juridică, din motiv că reclamantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de judecată din încheierea emisă la 28 noiembrie 2023 în conformitate cu art. 171 CPC. S-a explicat reclamantei că, restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant, cu aceeaşi acţiune, împotriva aceluiaşi pârât, cu acelaşi obiect şi aceleaşi temeiuri, dacă reclamantul a lichidat încălcările.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii recurate, Colegiul judiciar reține ca fiind eronată concluzia instanței de fond privind neconformarea indicațiilor stabilite în încheierea din 28 noiembrie 2023, de către Berova Tatiana și avocatul Daniciuc Nicolae, menționându-se că în termenul prezentat de instanță pînă la 11 decembrie 2023 încălcările indicate din încheiere nu au fost înlăturate, ce în conformitate cu art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă, a servit drept temei pentru restituirea cererii cu toate documente anexate la ea.

Potrivit art. 166 alin. (2) lit. $b^1$), $c^1$) Cod de procedură civilă, (2) *În cererea de chemare în judecată se indică: lit. $b^1$) numărul de telefon şi alte date de contact ale reclamantului persoană fizică; numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor şi alte date de contact ale reclamantului persoană juridică; $c^1$) numărul de telefon, numărul de fax, poşta electronică sau alte date de contact ale pîrîtului, în cazul în care reclamantul dispune de aceste date*.

Potrivit art.167 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, *la cererea de chemare în judecată se anexează: a) copiile de pe cererea de chemare în judecată şi de pe înscrisuri, certificate de către parte, pe proprie răspundere, într-un număr egal cu numărul de pîrîţi şi de intervenienţi, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rînd de copii pentru instanţă. Copiile vor fi certificate de către parte pentru conformitate cu originalul. Dacă înscrisurile şi cererea de chemare în judecată*

*sînt făcute într-o limbă străină, instanţa dispune prezentarea traducerii lor în modul stabilit de lege.*

Lecturând materialele cauzei, Colegiul judiciar atestă că la materialele cauzei sunt anexate cererea cu privire la prezentarea informației cu privire la numărul de telefon şi alte date de contact ale reclamantei și pârâților (f.d. 25-26), copia contractului de vânzare cumpărare din 31 martie 2009 în limba rusă și în limba română (f.d. 27-31) și explicația privitor la faptul că anexele la cererea de chemare în judecată au fost autentificate în strictă corespundere cu art. 167 Cod de procedură civilă de către Tatiana Berova.

Mai mult, potrivit ștampilei poștale *Poșta Moldovei* aplicate pe plic (f.d. 33-34) se constată că cererea de înlăturare a neajunsurilor din încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 28 noiembrie 2023 a fost expediată în adresa instanței la data de 08 decembrie 2023, și potrivit ștampilei de intrare a Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia, cererea respectivă a fost înregistrată în instanță la data de 11 decembrie 2023. (f.d. 25).Astfel, chiar și termen destul de redus (stabilit de prima instanță ca termen ”rezonabil”) la data de 11.12.2023 a fost înlăturate neajunsurile menționate în încheierea judecătorească din 28.11.2023.

În așa mod, se constată cu certitudine că cererea de chemare în judecată declarată de către Berova Tatiana prin intermediul avocatului Daniliuc Nicolae a fost depusă cu respectarea prevederilor art. 166 - 167 Cod de procedură civilă**.**

Restituirea cererii de chemare în judecată înaintată de Berova Tatiana în sensul în care a fost realizată de judecătorul instanței de fond încalcă dreptul reclamantului de acces liber la justiție, or cerințele impuse de legiuitor pentru sesizarea instanței de judecată cu acțiune în apărarea drepturilor și intereselor legitime au fost respectate în măsură deplină, iar temeiuri legale care ar impune restituirea cererii fără examinare, la caz, nu au fost stabilite.

În consecință, instanţa de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție *(CEDO, hot. Campbell şi Fell vs. Marea Britanie din25.02.1982)*. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, iar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție *(CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).*

Mai mul, conform jurisprudenței constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prevederile art. 6§1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, asigură oricărei persoane dreptul de a înainta pretenție cu privire la drepturile şi obligațiile sale cu caracter civil în faţa unei instanțe judecătorești sau tribunal, în acest fel cuprinde „*dreptul la o instanţă*”, din care dreptul de a institui proceduri în faţa instanțelor judecătorești

în litigiile civile, constituie un aspect *(speța Prodan c. Moldovei (hotărîrea din 18 mai 2004, definitivă din 10 noiembrie 2004).*

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 11 decembrie 2023, or, menținerea acestora, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a drepturilor Tatianei Berova de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate şi de Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, precum şi îngrădirea accesului la justiție.

Pe cale de consecință, Colegiul judiciar concluzionează asupra necesității admiterii recursului declarat de către Berova Tatiana și avocatul Daniliuc Nicolae, casării încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Centru din 11 decembrie 2023 și restituirii cauzei spre judecare în instanța de fond, la faza primirii cererii de chemare în judecată.

În baza celor expuse, potrivit prevederilor *art. 427 lit. b), art.428 Cod de procedură civilă,* Colegiul judiciar –

***D E C I D E:***

Se admite recursul declarat de *reclamanta Berova Tatiana* și *avocatul Nicolae Daniliuc.*

Se casează integral *încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 11 decembrie 2023,* potrivit căruia s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată ***Berova Tatiana*** prin intermediul *avocatului Daniliuc Nicolae* către ***Preşedintele Republicii Moldova***, ***Procuratura Republicii Moldova, Procuratura raionului Taraclia*** *cu privire la repararea prejudiciului material şi moral cauzat prin infracțiune,* compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică, cu restituirea cauzei civile la *Judecătoria Cahul, sediul Taraclia* spre judecare de la stadia de primire a acțiunii.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

| *Preşedintele colegiului* | *Judecător* | *Judecător* |
|---|---|---|
| ***Galina Vavrin*** | ***Natalia Bondarenco*** | ***Ion Dănăilă*** |

*Copia corespunde originalului :*

*Preşedintele colegiului* *Galina Vavrin*